

NOTAT

Udviklingen på danskuddannelsesområdet

Dette notat indeholder en beskrivelse af udviklingen af danskuddannelsesområdet i Københavns Kommune med de vigtigste nedslagspunkter. En detaljeret oversigt over beslutninger, der er truffet i hhv. BIU og BR i forbindelse med udbud af danskuddannelse fremgår af bilag 1.

Nuværende Lov om danskuddannelse vedtaget i 2003

Den nuværende lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. blev vedtaget af Folketinget i 2003. Reformen, som havde virkning fra 2004, indebar bl.a., at undervisningen blev opdelt i tre uddannelser, undervisningen blev mere erhvervsrettet, sprogskolernes monopol blev ophævet, og der blev indført taxameterstyring af skolerne.

De tre uddannelser, som lov om danskuddannelse medførte, blev benævnt DU1, DU2 og DU3, og er målrettet forskellige målgrupper (fra borgere uden skolegang til borgere med gymnasial baggrund). Hver uddannelse består af 6 moduler, der afsluttes med en prøve. Undervisningen på Danskuddannelse 2 og 3 har som mål, at kursisterne kvalificeres til at deltage i kompetencegivende uddannelse (fx erhvervsuddannelse) og faglig efteruddannelse (fx diplomuddannelse).

Man bliver visiteret til én af uddannelserne (fx DU2) på baggrund af sit uddannelsesniveau og kan kun gennemføre denne ene, selvstændige uddannelse (DU2). Man kan således ikke starte på DU 1, fortsætte med DU2 og afslutte med DU3. Hvis man fx visiteres til DU 1 fordi man er analfabet, kan man kun gennemføre DU1 og har dermed ikke mulighed for at tage de øvrige to danskuddannelser (DU1 og DU2).

Danskundervisning til selvforsørgede kom i udbud i 2017

Kommunen kan selv vælge om danskundervisning skal varetages af en kommunal sprogskole eller af private udbydere. I en længere årrække har Københavns Kommune haft både en kommunal sprogskole og flere private sprogskoler med driftsaftale. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget besluttede i 2016, dels at den kommunale sprogskole skulle specialisere sig i at varetage al danskuddannelse for flygtninge og familiesammenførte under integrationsloven og borgere under lov om aktiv beskæftigelse (ydelsesmodtagere) og dels at sende danskuddannelse til selvforsørgede borgere i udbud for første gang på baggrund af en opfordring fra Kammeradvokaten. De nuværende private udbydere i København er Studieskolen og UCplus.

14-08-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 14097

Dokumentnummer i F2
5864971

Sagsnummer i eDoc
2024-0241016

Sagsbehandler
Stine Gammelgaard Jakobsen

Jobdansk blev vedtaget i 2020

Indtil oktober 2020 kunne alle ydelsesmodtagere i København henvises til formel Danskuddannelse i medfør af enten integrationsloven eller lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, selvom de ikke længere havde ret til danskuddannelse.

Borgerrepræsentationen besluttede i oktober 2020 at omlægge en del af dansktilbuddet til borgere under den aktive beskæftigelsesindsats (LAB) fra formel danskuddannelse til beskæftigelsestilbuddet Jobdansk. Formålet med Jobdansk er at bringe borgerne tættere på arbejdsmarkedet og forløbet indeholder jobsøgningsaktiviteter, undervisning i arbejdsmarkedsrettet dansk og individuelle samtaler. I forløbet arbejdes der virksomhedsrettet med henblik på at opnå job.

Borgere, der er i målgruppen for DU1 og som ikke længere har ret til danskuddannelse skal dog fortsat henvises til formel danskuddannelse (DU1) på Jobcenter Københavns sprogskole i stedet for til Jobdansk. Der er også visse andre grupper under LAB, som fortsat tilbydes DU-dansk på Jobcenter Københavns sprogskole. Det drejer sig bl.a. om størstedelen af de unge uddannelsesparate og unge under 25 år uden formelle dansk-kundskaber – samt om en mindre gruppe borgere over 30 år, som har formel ret til DU-dansk, og hvor det samtidig er vurderingen, at dette er det bedste tilbud for dem.

Baggrunden for omlægningen til Jobdansk var at skabe et mere fleksibelt beskæftigelsestilbud med større fokus på at komme i job. Samtidig var Københavns kommune en af de eneste kommuner i Danmark, som tilbød DU-dansk til borgere under lov om aktiv beskæftigelse.

Jobdansk blev opdelt på tre forskellige tilbud: Jobdansk 1 for jobparate dagpengemodtagere primært med en akademisk uddannelse, Jobdansk 2 for jobparate dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere uden akademisk uddannelse og Jobdansk 3 er for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere over 30 år. Målgruppen af akademikere er dog siden opstarten af Jobdansk blevet visiteret til andre relevante tilbud for engelsktalende akademikere hos kommunens leverandører, i stedet for Jobdansk 1. Jobdansk er organiseret som et almindeligt aktiveringstilbud og ikke som en kompetencegivende uddannelse i regi af danskuddannelsesloven.

Kommende justeringer i danskuddannelsen

Pr. 1. januar 2025 fjernes modul 6 på DU1, og det er dermed muligt at tage eksamen efter modul 5. Derudover er der en større reform af danskuddannelsen på vej. Regeringen har som følge af "Trepartsaftale om langsigtede investeringer i voksen-, efter- og videreuddannelse" fra 12. september 2023 nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal:

- 1) Afdække udfordringerne ved de nuværende danskundervisningstilbud på tværs af Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM) og Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort (UIM).
- 2) Opstille og belyse modeller for, hvordan dansktilbuddene bedst udformes og organiseres fremadrettet.

Formålet med den kommende reform er bl.a. at sikre en bedre sammenhæng mellem danskuddannelsen og det resterende uddannelsessystem, herunder sikre en nemmere vej fra danskuddannelserne til uddannelserne indenfor velfærdsområderne. Desuden er ønsket at få en bedre model for nogle af de sprogligt svageste kursister. Erfaringen er, at den målgruppe kan have gavn af en danskundervisning med større fokus på relevant hverdagsprog med det mundtlige som løftestang.

Arbejdsgruppen skal afrapportere til regeringen i 2. kvartal 2025.

BILAG

Bilag 1: Svar til Astrid Aller (2021) ang. historik om udbud af danskuddannelse til selvforsørgede